

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefranciskana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost» Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Abonirani vsak dan št. 100. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—, 3 mesece L. 22.—, pol leta L. 38.—, v inozemstvo mesečno L. 6.00 vsot. — Pošta št. 40. Oglasna za 1 mm prostora v širini 1 kolona in v obrotne oglaš. L. 1.—, za smrtne oglaš. denarnih zavodov L. 2.—, za strani L. 2.—

Davčni vijak in mednarodna politika

Citatelju «Edinosti», ki pazljivo prebira glasove z dežele, objavljene v našem listu, ni ostalo prikrito, kako pogostoma prihajajo v teh dopisih od izraza tožbe o težkih davčnih bremenih. Iz vseh krajev dežele se množijo glasovi, da posebno kmetijski sloji jedva zmagujejo svoje davčne dolžnosti. Ni seveda v teh tožbah nikake revolucionarnosti. Vsak naš človek dobro ve, da mora dati cesarju, kar je cesarjevega. Toda če se more človek potužiti o tem, kar ga teži, mu postane breme nekako lažje. Mnogo pa prispeva k oteževanju davčnega bremena med podeželskim ljudstvom predvsem skrajno strogi način pririvanja, kateremu se naši ljudje ne morejo tako lahko privaditi. Toda med strogostjo na eni in pedantnostjo na drugi strani je velika razlika in vse kaže, da gredo vse tozadevne pritožbe na račun pedantnosti. Ta pa bi se našim davkoplačevalcem prav lahko prihranila brez vsake škode za erar in iztirjevalnice. Potrebno bi bilo le malo najelementarnejše obzirnosti.

No, nočemo pisati danes o tem, ali so davki previsoki in preteški, temveč je neka druga stran davčnega bremena, ki jo hočemo orisati, ker je prezanimiva. To je vloga davčnih bremen v mednarodno-finančnih odnošajih. V tem pogledu opazujemo namreč po vojni prečudne stvari. Medtem ko bi nihče med nami ne bil prav nič užaljen, če bi mu znižali davek na polovico, in bi ne šel protestirati na financno, tudi če bi mu ga popolnoma odpisali, pa vidimo, da se razne države kot cele nekako ponašajo v nasproti smeri ter se kregajo po listih, ker vsaka hoče veljati za najtežje obdavčeno državo. Anglija dokazuje, da pride največ davka na osebo v Angliji, Italija da v Italiji, Francija da v Franciji itd.

Tudi ta stvar je posledica svetovne vojne. Po vojni so razdeljene tudi velike države v države upnice (Amerika in Anglija) in države dolžnice (Italija, Francija, Jugoslavija itd.). Vse države, ki so bile zaveznice proti Nemčiji, dolgujejo Ameriki in Angliji ogromne svote, tako ogromne, da jih lahko odplačujejo le v majhnih letnih obrokih. Gotovo tudi radi ogromnosti teh svot se je vršila po vojni glasna propaganda za odpis vseh dolgov s strani Amerike in Anglije, ker da se ne morejo smatrati za dolgove v trgovinskem pomenu besede, ko so pač bile posojene te svote za vojne potrebe, za doseg skupne zmage. Tudi potem ko je dal ameriški stric razumeti, da ne sliši na tisto uho, se je propaganda nadaljevala in tedaj so prišli upniki na dan s podatki o davčnem bremenu držav dolžnic. S številkami so skušali dokazati, da plačuje vsak njihov državljan mnogo več davka nego posamezni državljan Italije, Francije itd. Države dolžnice niso napele vseh svojih davčnih moči, ki so še velike, torej lahko plačajo svoje dolgove.

Italija, Francija, Jugoslavija in druge dolžnice so prišle tako v položaj človeka, ki mu upnik očita, da vse poje in zapravi, namesto da bi plačal svoj dolg. In tedaj se je začelo tekmovalje, kdo bo dokazal, da je njegova država najbolj obdavčena, da njegovo ljudstvo najtežje stoje pod davčnim vijakom. Dolžniki so se morali braniti pred očitki, da nočejo plačati dolgov.

Bile so sestavljene razne tozadevne zanimive statistike. Pred kratkim so bili objavljeni podatki, ki jih je zbralo angleško finančno ministrstvo. Nanašajo se na Zedinjene države in na Italijo, Anglijo, Francijo in Nemčijo v Evropi. Po teh podatkih je prišlo na vsakega prebivalca omenjenih držav v letu 1913. in v l. 1925. sledeče davčno breme:

Zed. države	dolarjev	6.8	29.6
Anglija	sterlingov	3.11	15.2
Nemčija	mark	31.3	108.4
Francija	frankov	84.5	702.4
Italija	lir	53.8	449.1

Na strani držav upnic se je takoj hitro dokazovalo, da visoka števila, ki označajo povisek

pri Franciji in Italiji, v resnici ne dokazujejo, da je davčno breme naraslo v posebno veliki meri, ker je znatno padla valuta teh držav. Gornje številke so bile namreč preračunane v dolarje in na tej podlagi dobimo sledečo sliko:

	1913	1925	% pov.
Zed. države	6.80	29.60	335%
Anglija	17.36	72.60	318%
Nemčija	7.46	25.81	246%
Francija	16.31	30.24	85%
Italija	10.33	16.76	62%

Na podlagi teh računov se je potem naglašalo, da sta Anglija in Amerika, torej državi upnici, najbolj obdavčili svoje državljane, kljub temu da imata tirjati od drugih držav tako ogromne svote.

Toda ako vzamemo te številke take, kot so, nam ne še povejo težine obdavčenja posamezne osebe. Ta je marveč razvidna iz odstotka, ki se vzame za davke od njegovih povprečnih dohodkov. Ti dohodki se računajo (v l. 1925) v Zedinjenih državah na 668 dolarjev, v Angliji 423, v Nemčiji 188, v Franciji 108 in v Italiji na 90 dolarjev na leto. Na podlagi teh podatkov se je izračunalo, koliko od sto od dohodkov posamezne osebe jemljejo gori omenjene države za davke, in dobila so se sledeča števila (v dolarjih):

	1913	1925
Zed. države	2.04	4.43
Anglija	6.65	16.96
Nemčija	4.26	13.33
Francija	9.21	23.
Italija	10.33	18.62

Tudi proti tej sliki se prigovarja, da ni še prava. Med dohodki posamezne osebe se obdavčuje le ona svota, ki ostane, ko se odbije eksistenčni minimum, ki je potreben za življenje. V Italiji se cenijo letošnji dohodki vseh prebivalcev na 100 milijard lir. Ko se je vlada pogajala za sklenitev pogodbe za odplačevanje dolgov Ameriki, je naslanjala svoje dokazovanje na to število. Pri tem se je odbilo za vsakega posameznika 1300 lir kot eksistenčni minimum (t. j. okoli 3 lire na dan), kar znaša 48 milijard za vse prebivalce. Ostalih 52 milijard predstavlja čisti dohodek in od tega jemlje država 20 milijard ali 38.46% za davke.

Na podlagi tega primerjanja je izračunal Cesare Tomadei v «Giornale d'Italia», da je Italija najtežje obdavčena med omenjenimi državami. Odstotek, ki se jemlje od čistega dohodka za davke, je v Italiji največji, kajti za Francijo znaša le 29%, v Angliji 27% in v Zedinjenih državah samo 13%.

Kdaj se bo sestala poslanska zbornica?

RIM, 14. (Izv.) Izkazi o državnem proračunu za poslovno leto 1927-28 se že nahajajo v tisku in čez nekaj dni bodo izročeni proračunski komisiji, ki se bo najbrž sestala že v naslednjih dneh januarja. Proračunska komisija bo razdelila državni proračun med posamezne podkomisije, ki bodo imenovale svoje poročevalce, kateri bodo morali, glasom pravilnika, sestaviti svoja poročila tekoma februarja. Zato ni mogoče še z natančnostjo predvidevati časa otvoritve poslanske zbornice. Toda verjetno je, da se bo zbornica sestala bodisi v naslednjih dneh februarja ali v prvih dneh meseca marca.

Odredbe za male trgovce

Dovoljenje in kavgija tudi za potujoče trgovce

RIM, 14. (Izv.) Po poslednjih uredbah, ki urejajo izvrševanje trgovinske obrti, je ministrstvo za narodno gospodarstvo ugotovilo, da so bili od teh odredb izvzeti oni potujoči in mali trgovci, ki ne plačujejo nikakega davka na premično bogastvo ter ne presegajo njihovi dohodki zneska 1000 lir. Zato se pripravljajo sedaj v ministrstvu za narodno gospodarstvo odredbe, ki bo upeljala obveznost obrtnega dovoljenja in kavgije tudi za take potujoče in male trgovce.

199 smrtnih obsodb
PARIZ, 14. Iz Carigrada javljajo, da je tribunal neodvisnosti v Angori izrekel od sedaj že 199 smrtnih obsodb.

Pred sestankom Mussolini-Churchill

Obisk zakladnega ministra nima političnega značaja

RIM, 14. (Izv.) Danes ob 13.30 je prispel na rušilcu torpedovk «Wercester» v Brindisi angleški zakladni minister Churchill. Ob 18.38 je angleški zakladni minister odpotoval proti Rimu.

Na vprašanje, ali se bo sestel z načelnikom vlade on. Mussolinijem, je Churchill izjavil, da tega še ne ve.

Kakor poroča «Radio Nazionale» prispe Churchill jutri popoldne v Neapelj, odkoder bo nadaljeval svojo pot proti Rimu, kjer bo gost angleškega poslanika. Tekom svojega bivanja v Rimu si bo ogledal mesto in okolico ter bo ob tej priliki iz vljudnosti obiskal predsednika vlade in finančnega ministra on. Volpija.

Po «Radio Nazionale» nima namreč rimski obisk angleškega zakladnega ministra nikakega političnega značaja. Angleški poslanik bo priredil na čast zakladnemu ministru svečan obed, katerega se bodo udeležili predsednik vlade in drugi italijanski ministri.

Podpisovanje liktorskega posojila

RIM, 14. (Izv.) Ker se nagiba rok za podpisovanje liktorskega posojila h koncu, se je agitacija za podpisovanje znatno povečala.

Na javnih avtomobilih v prestolici so nalepljeni plakati, ki pozivajo občinstvo, naj podpisuje za posojilo. Predsednik vlade bo postavil eno občine, ki podpišejo nad dva milijona lir za vzgled vsem ostalim občinam.

Zastopniki učitelstva

pri ministrskem predsedniku

RIM, 14. (Izv.) Sinoči je sprejel predsednik vlade v palači Chigi vodstvo Udruženja ljudskošolskih učiteljev. Generalni tajnik udruženja prof. Sacconi je poročal ministrskemu predsedniku o delu, ki ga je izvršilo udruženje v preteklem letu.

Iz njegovega poročila je razvidno, da šteje udruženje 80.000 članov, izmed katerih je 70.000 ljudskošolskih učiteljev. Od teh jih je vpisanih v fašistovski stranko 5000. Udruženje izdaja dva tednika in sedaj se pripravljajo ustanovitev lastnega podpornega zavoda, ki naj bi nosil, z dovoljenjem ministrskega predsednika, ime njegove matere. On. Mussolini je v kratkih črtah označil nalogo učitelstva, zaključujoč, da mora italijanska šola postati popolnoma fašistovska.

Iz uradnega lista

RIM, 14. (Izv.) Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša kr. odlok z dne 9. decembra 1926 o klasifikaciji nekaterih vodnih del v Benečiji in v anektiranem ozemlju Julijske Krajine. Pod II. kategorijo v seznamu vodnih del, ki bodo vključena v II. kategorijo, je tudi reka Soča od goriskega železniškega mosta do njenega izliva; hudournik Torre in hudournik Corno. Toda iz «Gazzette Ufficiale» ni razvidno, ali gre v zadnjem slučaju za gorški koren ali za drug hudournik.

Nadalje prinaša današnja «Gazzetta Ufficiale» ministrski odlok z dne 19. oktobra 1926, s katerim se poverja publikacija, prodaja in razdeljevanje generalnega seznama telefonskih abonentov podpornemu zavodu za nižje poštno-telegrafsko o sobje, ki bo deležen dobička iz publikacij.

«Tabarin» se bodo zaprli

RIM, 14. Tiskovni urad ministrskega predsednika je objavil komuniké, v katerem je rečeno, da so bila prefektom odpisana natančna navodila glede nadzovanja ponočnih zabavišč. V Rimu so oblasti zaprle vse «tabarine»; slični ukrepi bodo skoro gotovo izdani tudi v drugih mestih.

Požar na parniku

LIVORNO, 14. (Izv.) V včerajšnji noči se je vnel na parniku «Rossini», ki je last reške paroplovne družbe «Adria», na visokem morju požar v skladiščih. Proti jutru se je posrečilo

kapetanu parnika zavoziti na obrežje otoka Giglio, kjer je bil raztovorjen in se je začelo gašenje s pomočjo prebivalcev otoka.

Sprejemanje v fašistovski stranko

RIM, 14. (Izv.) Z ozirom na nedavne odločbe glede sprejemanja v fašistovski stranko sporoča tiskovni urad te stranke, da bodo pripušeni v stranko tudi taki, ki so dokončali v letu 1926. visokošolske študije, pa čeprav so že preokročili 21. leto svoje starosti.

Beg čez mejo

NIZZA, 14. Mejo sta preokročila bivši opozicijski poslanec Susi Attilio ter neki socialistični poslanec, ki pa ni hotel povedati svojega imena. Rekel je samo, da je 25 let sedel v italijanski poslanski zbornici.

Madžarski listi in potovanje grofa Bethlena v Rim

BUDIMPEŠTA, 14. (Izv.) Vsi listi se obširno ukvarjajo z Bethlenovim potovanjem v Rim, pri čemer povdarjajo važnost potovanja ter izražajo največje zadoščenje nad dejstvom, da je Madžarska važen faktor v srednji Evropi. Grof Andrássy pravi v enem izmed svojih članov, da popolnoma odobrava Bethlenovo potovanje, ki bo okrepilo italijansko-madžarsko prijateljstvo, ki je za Madžarsko potrebno; toda pri tem se ne sme zanemarjati francosko prijateljstvo in prijateljstvo s sosednimi državami.

Rimska pogajanja se ne smejo dotakniti monarhističnih odnošajev, ker je to notranja zadeva Madžarske.

Po informacijah uradnega lista «Az Ujsag» ni bilo do sedaj še nič sklenjenega glede datuma Bethlenovega potovanja. Radi tega so vse vesti, ki se o tem razširjajo po inozemskih listih, preuranjene.

Obiski poslanikov

pri pomočniku jugoslovenskega zunanjega ministra

BEOGRAD, 14. (Izv.) Danes dopoldne je italijanski poslanik general Bodrero posetil pomočnika zunanjega ministra Jovana Markovića. V razgovoru z novinarji je nato Bodrero izjavil, da je šel Marković voščiti za novo leto ter mu obenem izrazil sožalje radi smrti poslanika dr. Rybáča.

V političnih krogih pa se temu posetu pripisuje političen značaj ter se navaja, da je Bodrero posetil Markovića zato, da se informira o stališču jugoslovenske vlade v vprašanih njene zunanje politike, posebno glede pogajanj med Italijo in Madžarsko.

Nadalje je danes posetil Markovića tudi papeški nuncij mons. Pellegrinetti. Razun voščil za novo leto je imel ta poset svrha, da se je nuncij Pellegrinetti razgovarjal z Jovanom Markovićem o vprašanih, ki se tičejo jugoslovenskega konkordata z Vatikanom in zavoda sv. Jeronima v Rimu.

Končno je pomočnika jugoslovenskega zun. ministrstva posetil popoldne tudi grški poslanik Polichromiades.

Praznovanje pravoslavnega novega leta v Beogradu

BEOGRAD, 14. (Izv.) V Beogradu se je danes praznovalo novo leto in sicer, po starem običaju, zelo bučno. Samo finančni odbor je nadaljeval podrobno debato o proračunu. V splošnem pa drugod ni bilo nikakih dogodkov.

Radić se je povrnil v Zagreb

ZAGREB, 14. (Izv.) Z jutranjim vlakom se je Stjepan Radić v spremstvu ministra Krajača in Pavla Radića povrnil iz Splita, kjer je končal sedemdnevno agitacijsko turnejo po Dalmaciji ter je v raznih krajih imel skupno okrog 40 govorov. Radićeva turneja v Dalmaciji ni baje preveč uspeša.

Jugoslavija in Romunska

BUKAREST, 14. (Izv.) Konferenca med jugoslovensko in romunsko delegacijo, ki bi se bila morala vršiti 9. decembra v Temesvaru, pa je bila radi vladne krize v Jugoslaviji prenesena, se bo vršila koncem te. meseca. Na njej se bodo pretresala razna cerkvena in kulturna vprašanja.

Žalna seja

Udruženja beograjskih odvotnikov povodom smrti dr. Rybáča

BEOGRAD, 14. (Izv.) Odbor beograjskega Udruženja odvotnikov je imel danes, povodom smrti dr. Rybáča, žalno sejo. Pokojni dr. Rybár je bil prvi podpredsednik tega Udruženja in je zato odbor sklenil, da se dr. Rybár vpiše kot veliki dobrotnik Doma mladoletnih.

Poslednji Curtusovi poskusi

BERLIN, 14. (Izv.) Nocoj se bo Curtius pogajal z nemškimi nacionalci ter jim stavlil vprašanje, ali sprejmejo pogoje centra, ki obstoje v priznanju ustave, nadaljevanju locarnske politike ter v zahtevi, da se od vzame državni brambi sleherna politična barva in da se izvaja socialna politika. Centrum zahteva poleg tega spoštovanje pravic delavstva, ki zahteva 8-urni delavnik.

Trgovinska pogodba med Turčijo in Nemčijo

BERLIN, 14. Predvčerajšnjim je bila v Angori podpisana trgovinska pogodba med Turčijo in Nemčijo. Podpisana je bila tudi posebna konvencija glede postopanja napram nemškimi državljanom na Turškem in obratno. Konvencija je sestavljena na podlagi reciprocitete. Glede trgovinske pogodbe pa veljajo določbe glede najbolj favorizirane nacije.

Brezposelnost na Nemškem narašča

BERLIN, 14. Število brezposelnih, ki dobivajo državno podporo, je v zadnji polovici meseca decembra preteklega leta naraslo od 1.467.000 na 1.745.000.

Odnosaji med Združenimi državami in Mehiko bodo kmalu pretrgani?

PARIZ, 14. Iz New-Yorka poročajo: Ameriški parlamentarni odbor za zunanje zadeve je zavrnil resolucijo, katero so predložili nekateri parlamentarci, ki so zahtevali, naj vlada Združenih držav nemudoma odpokliče svoje čete iz Nikaragve. Washingtonsko zunanje ministrstvo si prizadeva na vse načine, da bi zagotovilo zmago konservativnemu predsedniku Diazu. Peti pehotni polk, ki se nahaja v Virginiji, je bil mobiliziran in bo v najkrajšem času odposlan v Nikaragvo.

PARIZ, 14. List «New York Times» je objavil brzojavko iz Mehike, po kateri so tamkajšnji dobro informirani krogi prepričani, da bodo odnosaji med Združenimi državami in Mehiko v najkrajšem času pretrgani. Splošno namreč prevladuje mnenje, da bo washingtonska vlada v najkrajšem času odpoklicala svojega poslanika pri mehikanski vladi.

DNEVNE VESTI

Kavgije za trgovinsko dovoljenje

Priobčujemo v informacijo in orientacijo prizadeti (vseh tistih, ki prodajajo katerokoli blago, na drobno ali dabelo, v trgovinah ali lokalih (gostilne), ali v obliki potujoče trgovine (kramarstvo), ali na kakem odprtem mestu na ulici, trgu) sledeče obvestilo tukajšnje prefektуре:

Ker se bliža 18. tega meseca, zadnji rok za podpis liktorskega posojila, opozarja kr. prefektura prizadete na kr. odlok od 16. decembra 1926, št. 2174 o disciplinaciji trgovine in na ministrski odlok od 31. decembra, ki vsebuje določbe o izvrševanju prejšnjega odloka.

Na podlagi omenjenih odlokov bodo morali vsi, ki nameravajo izvrševati in ki že izvršujejo kakršnokoli trgovino za prodajanje blaga občinstvu, bodisi na debelo ali na drobno, ali v posebnih trgovinah ali v lokalih, na odprtem določenem mestu, ali v obliki kramarjenja, položiti kavgijo v znesku od 500 do 5000 lir.

Kavgije, ki se položijo v gotovini, ne bodo nesle nikakih obresti. Izjemoma pa se bo lahko plačala kavgija tudi v obveznicah liktorskega posojila, toda samo pod pogojem, da prizadeti podpišejo posojilo pred 18. t. m. V tem slučaju se bodo obveznice računale po nominalni vrednosti, vsaka 100 lir, medtem ko znaša emisijna vrednost, kakor znano, 87,50 lir. Poleg tega bodo obveznice, ki stanejo 87,50, a se bodo pri polaganju kav-

3 besede: 124
SPECIALITETA KAVA MAUSBRANDT
TRST: 5 razprodajalnic.
GORICA: Via dell'Arcivescovado 7.

Odpor proti Združenim državam

radi intervencije v Nikaragui

LONDON, 14. (Izv.) Kakor poročajo iz Mehike, so delavci iz mesta Guadalaraja, ki leži 400 km severovzhodno od prestolnice, priredili manifestacijo, tekom katere so protestirali proti politiki Združenih držav napram Nikaragui in proti postopanju Združenih držav napram Mehiki.

Iz Buenos-Airesa poročajo, da argentinski listi vedno bolj podpirajo gonjo proti politiki, katero vodijo Združene države proti Nikaragui. List «Prensa» pravi v svojem uvodnem članku pod naslovom «Razkrinkani imperializem», da vsebujejo razne poslanice, katere je naslovil predsednik Coolidge na ameriški senat nedokazane trditve in sofizme, ki jasno dokazujejo, da so ameriški denarni interesi mnogo dražji vladi Združenih držav nego moralna vrednota življenjskega obstoja drugih narodov. S svoje strani je izdala špansko-ameriška zveza manifest, v katerem pravi, da ne bodo južnoameriške republike nikakih trgovskih pogodb z državljani severne Amerike, dokler ne bo ljudstvo Združenih držav izjavilo svoje nasprotstvo proti politiki svoje vlade.

Usoda škofa Diaza

MEHIKO, 14. (Izv.) O usodi, ki je zadela škofa Diaza, vlada neprodirna tajna. Škof Diaz je bil radi odredb vlade pretekli ponedeljek aretiran. V katoliških krogih prevladujejo najrazličnejša uganjanja. Nekateri so mnenja, da se škof Diaz nahaja v zaporih prestolice pod strogim nadzorom, drugi pa so zopet mnenja, da je bil škof preveden v Vera-Cruz, kjer je bil vkrcan na eno izmed ladij, ki odhajajo na otok Kubo. Mnogi se pa bojijo, da je bil škof tajno umorjen in da bo vlada objavila o tem šele tedaj, kadar bo smatrala trenutek za najbolj ugoden. Škof Diaz, ki je jezuit, je bil tajnik meksikanske episkopata in je kot tak razvijal veliko delavnost, odkar je prišel predsednik Calles svojo proticerkveno politiko.

Novi predsednik francoske zbornice

PARIZ, 13. Za predsednika francoske poslanske zbornice je bil izvoljen socialistični poslanec Buisson, ki je dobil 284 glasov proti 186. Predsedstvo zbornice je potemtakem prišlo v roke opozicije.

